

Gestió i impuls de les infraestructures II AIGUA

Consideracions i recomanacions

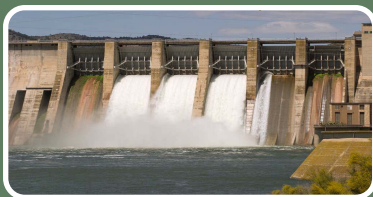
28 de gener de 2013

CTEESC

Estructura de l'informe

1. Marc jurídic
2. Reptes de futur de la planificació en l'àmbit de l'aigua
3. Importància de les infraestructures de l'aigua a Catalunya
4. Diagnosi de la situació actual i necessitats
5. Contextualització del debat
6. Consideracions i recomanacions

Consideracions i recomanacions

Valorar les infraestructures i les polítiques del cicle de l'aigua a Catalunya

Millorar el model de gestió del cicle integral de l'aigua i les infraestructures

Revisar la regulació, les polítiques i la planificació de les inversions

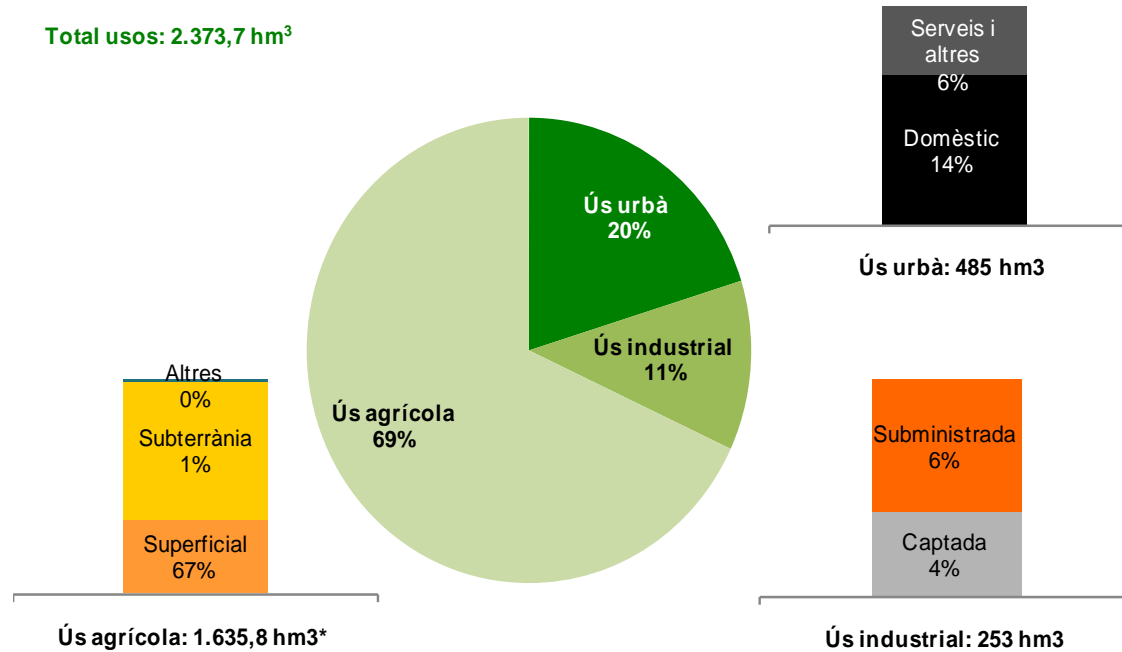
Millorar la contribució a la recuperació dels costos del cicle de l'aigua i la inversió

Valorar les infraestructures i les polítiques de l'aigua (1/3)

□ Suficiència de les infraestructures de l'aigua a Catalunya

- Aproximació als usos de l'aigua

Total usos: 2.373,7 hm³

- L'aigua potable disponible es redueix després d'una sequera
- capital en infraestructures hidràuliques (1999-2008)
 - però Catalunya amb el 9,8% (2008) ha perdut pes en el conjunt de l'Estat espanyol.

Urbana

2005-2011

20% volum d'aigua consumit

Captació: 54% subterrània, 46% superficial

Industrial

2003-2012

35% consum facturat / M€ PIB

captació pròpia xarxa pública

Desacoblament de l'ús de l'aigua i el PIB industrial

Consum

- a l' RMB i conques internes
- a la química i alimentació

Agrícola

1999-2009

consum d'aigua de regadiu/ha

regadiu (72% per gravetat)

Valorar les infraestructures i les polítiques de l'aigua (2/3)

- 52 embassaments, 3.008 hm³ d'aigua (25% CIC, 75% CHE)
 - Llosa del cavall (nou)
- oscil·lació aigua embassada
 - Sobretot a les CIC
- 297.106 ha regades
 - 42% superfície agrícola
- Interconnexió de xarxes a nivell intern
 - Ter → AMB
 - Ebre → Camp de Tarragona
- ≈18 plantes potabilitzadores (ETAP)
- volum d'aigua distribuïda (2004-2012)
- 2 dessalinitzadores en funcionament (Prat i Tordera)
 - Amb capacitat de generar 80 hm³
- depuradores (439)
 - Depuren 8,9 M h-e
- ≈ 5% de reutilització de l'aigua tractada

□ Política de l'aigua a Catalunya

- Pionera en aprovar les eines per complir amb la Directiva marc de l'aigua (DMA)
- Progressiva equiparació dels usos ambientals als usos urbans
 - Anteposant-los als agrícoles i industrials en compliment de la DMA
- 10% inversions en l'abastament públic d'aigua (2005-2010)

Valorar les infraestructures i les polítiques de l'aigua (3/3)

Les infraestructures del cicle integral de l'aigua han contribuït al **desenvolupament econòmic** del país i han millorat l'estat del medi ambient i la qualitat de vida de la població

La política i la planificació ha millorat **l'estalvi i l'eficiència**, sobretot en els usos urbans i industrials

Les darreres **sequeres** han evidenciat els riscos del sistema i n'han millorat la capacitat, però el subministrament no està sempre garantit

Cal dissenyar polítiques específiques destinades als **usos agraris**

Millorar el model de gestió (1/3)

□ Política de l'aigua

- DMA (UE)
- PHN (Estat)
- Pla de gestió de l'aigua (Catalunya)

□ Catalunya és un territori dividit

- Per la conca (CIC i CHE)
- Pels usos (domèstic, industrial i agrícola)
- ⇒ superposició d'organismes i competències

□ Objectius de la planificació de quantitat i disponibilitat (revisió)

- dificultat de projectar la demanda d'aigua futura
- manca de dades verificables i fiables

Estalvi demanda 2005-2011		Nou recurs 2015	
☺	19,6% domèstica	☺	Dessalinització • 25% capacitat real
☺	9,2% serveis	☹	Reutilització aigua • 5% aigua tractada • 16% objectiu 2015
☹	Pla d'abastament • 57% municipis	☹	Recuperació aqüífers • 10% objectiu 2015
☺	14,5% industrial		
☹	3,3% agrària		

Millorar el model de gestió (2/3)

□ Objectius de la planificació de qualitat ambiental (revisió)

- Gestió dels serveis de sanejament i de les infraestructures ja construïdes
- Benefici marginal de construir una nova depuradora

Qualitat de les aigües		Qualitat del medi	
😊	Valoració <ul style="list-style-type: none">• 99,9% fangs depuració	😊	Estat aigües superficials <ul style="list-style-type: none">• Total: 78% bon estat• CIC: 42% bon estat
😊	Aigües subterrànies <ul style="list-style-type: none">• 56% bon estat químic• 94% bon estat quantitatiu	😊	Estat aigües subterrànies <ul style="list-style-type: none">• Total: 51% bon estat• CIC: 36% bon estat
😊	contaminació agrària <ul style="list-style-type: none">• substàncies perilloses	😊	Lleres, runams salins i aigües costaneres
😞	Depuració <ul style="list-style-type: none">• 65% objectiu 2010• 28% objectiu 2014	😞	Cabals mínims <ul style="list-style-type: none">• Ebre: la 1/2 del necessari• Altres: no garantits
		😞	Riberes i musclo zebra

Millorar el model de gestió (3/3)

Millorar a la pràctica
la distribució de
competències
i funcions

Dotar d'instruments
adequats el Consell per
l'Ús Sostenible
de l'Aigua

Augmentar la **informació,**
participació i
sensibilització social
en l'àmbit de l'aigua des de la vessant
ambiental, social i econòmica

Connectar tots els
municipis i zones
urbanitzades a la xarxa
d'abastament

Possibilitar
l'intercanvi estratègic
entre els diversos usos de l'aigua
(urbà, agrícola i industrial) i territoris
i aprofundir en la figura de la cessió

Cercar l'equilibri econòmic i ambiental en l'ús
de l'aigua procedent de la **dessalinització**
i considerar el cost d'explotació, la depreciació
de l'actiu i la pressió sobre les masses d'aigua

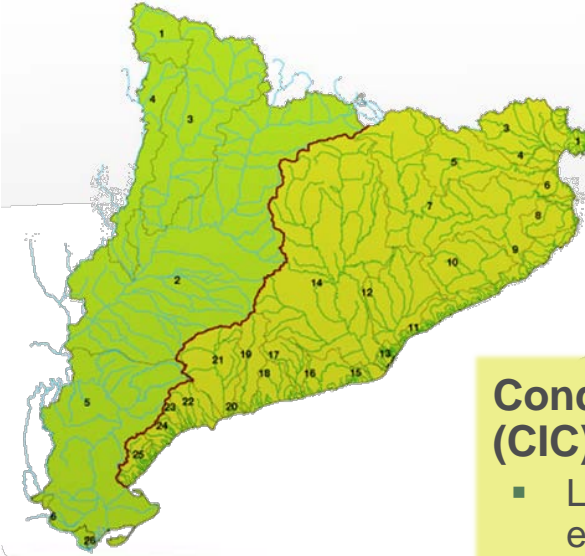
Crear un marc regulatori per a la
reutilització
d'aigua regenerada més enllà
dels episodis de sequera que
consideri els costos econòmics i
els beneficis ambientals

Revisar la regulació, les polítiques i la planificació (1/3)

La divisió hidrològica del territori complica la gestió

Conca Hidrogràfica de l'Ebre (CHE)

- Ha multiplicat per cinc els cabals de les CIC els darrers anys
 - 2003-2012
- l'aigua és per regar
 - modernització dels regs
 - millorar l'eficiència en el reg
 - produir més amb menys aigua

Conques Internes de Catalunya (CIC)

- L'aigua és per beure i per a l'activitat econòmica
 - millorar l'eficiència en l'ús (volum d'aigua per a l'abastament públic no registrada del 23%)
 - la reutilització
 - la política urbanística
 - la política tarifària

El reg per gravetat representa el 72% i l'aspersió i el degoteig l'11 i el 17%

- marge per millorar els regadius existents
- reutilització d'aigua regenerada

Revisar la regulació, les polítiques i la planificació (2/3)

La construcció d'infraestructures del cicle integral de l'aigua ha generat un deute

□ Inversió pressupostada en infraestructures hidràuliques

- ▲ durant els anys 2006-2009...
- per retornar l'any 2011 a nivells inferiors a l'any 2007

□ S'ha de pensar en millorar la gestió integrada del cicle de l'aigua

- Canal Segarra – Garrigues
- Dessalinitzadora del Prat

□ Necessària modernització dels canals de reg existents

- Permetria el reg a pressió, però serà difícil
- Encara s'han d'acabar les obres del canal Segarra - Garrigues

□ Tot i que les fuites de la xarxa d'abastament han minvat...

- Algunes xarxes d'abastament tenen més de 30 anys
- Hi ha municipis no connectats a xarxes d'abastament supramunicipals
- Es necessiten noves conduccions

□ Depuració dels nuclis inferiors a 2.000 habitants

- El 2014 serà difícil d'assolir
- Hi ha 439 depuradores construïdes...
- però més en construcció o planificades per a l'any 2014

□ Difícil ▲ de la reutilització

- La població es concentra al litoral
- Transportar l'aigua depurada a cotes superiors per ser reutilitzada és car

Revisar els objectius de **planificació** per tal que les inversions siguin proporcionals a la millora de la qualitat de l'aigua i el medi i s'adaptin a la situació econòmica

Considerar la **dimensió** ambiental, social i econòmica en les polítiques d'aigua

Reflexionar sobre la **repercussió** que la reforma de les administracions públiques pot tenir en les competències en matèria d'aigua

Contribució a la recuperació dels costos i la inversió (3/3)

□ Estructura del sector

- Límits administratius ≠ límits competencials

- Abastament en baixa
- Clavegueram
- Tractament H₂O residuals
- Control sanitari
- Espai fluvial

Municipis
(competències)

- Disponibilitat
- Embassaments
- Transport en alta
- Potabilització
- Sanejament
- Preservació

ACA (CIC) i CHE
(intervenen)

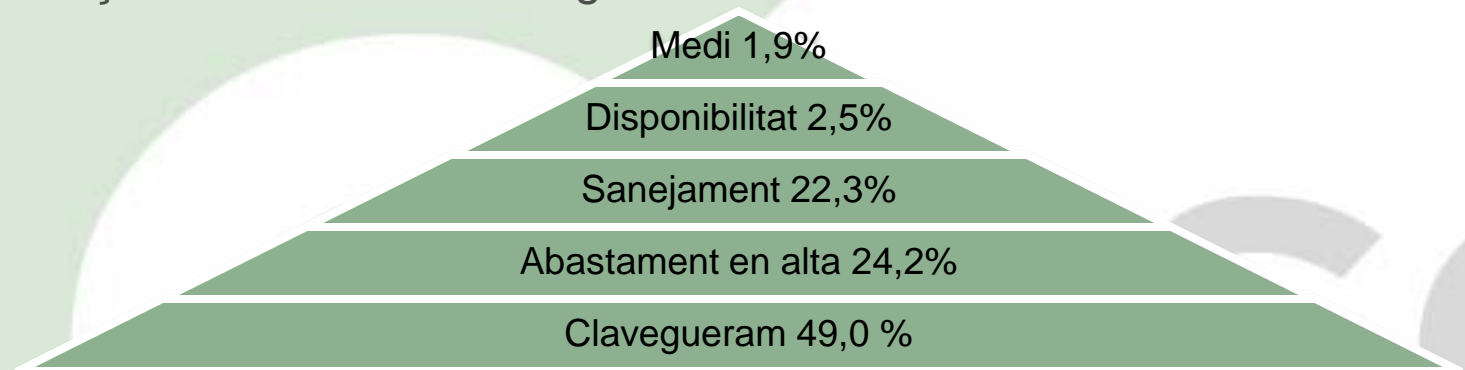
- Comunitats de regants
- Gestors canals reg
- Operadors en alta
- Operadors en baixa

ALTRES

□ Finançament

- Gestió o provisió d'un servei del cicle integral de l'aigua i les infraestructures
- Dèficits en el finançament del cicle de l'aigua

Contribució a la recuperació dels costos i la inversió (3/3)

El preu de l'aigua

□ Agricultura (concessió)

- Màxim de consum
- + cànon d'utilització de béns de domini públic hidràulic
- + cànon de regulació i utilització de l'aigua

□ Indústria i ús de boca

- Preu fixat i progressiu en funció de la quantitat consumida

□ Municipis

- Regulació de preus i tarifes

□ ACA

- Cànon de l'aigua

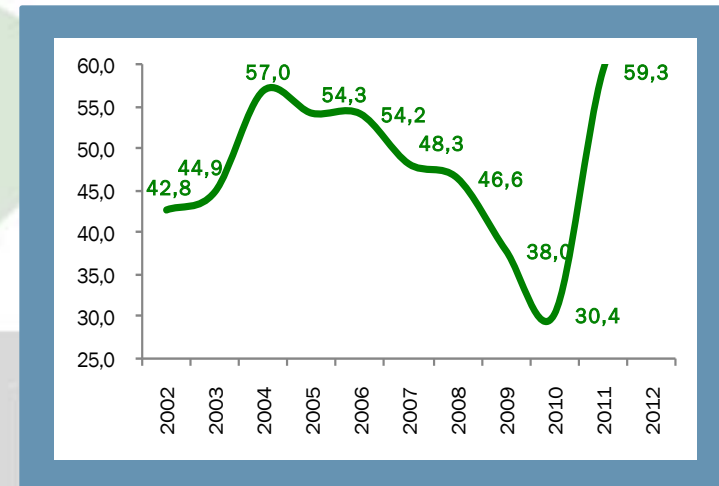
□ El cànon de l'aigua

- Incorpora els costos de sanejament i del cycle de l'aigua (teoria)
- Per tant, el preu depèn del consum (progressivitat)
- Evolució del seu pes sobre el pressupost
 - El 59,3% dels ingressos de l'any 2012 són del cànon de l'aigua

□ Dotació bàsica consum domèstic

- 100 l/ persona i dia (< 9 m³ al mes)
- + cànon per tram de consum (4 trams)

- El preu de l'aigua a Catalunya és dels més alts de l'Estat
- Disparitat de preus unitaris segons demarcació (BCN més cara)

Contribució a la recuperació dels costos i la inversió (3/3)

Revisar el **disseny** del cànon de l'aigua i,

- Debatre les diverses propostes en profunditat
- Delimitar amb claredat els usos consumptius i no consumptius de l'aigua
- Implicar l'administració competent en polítiques socials en el finançament de les situacions de necessitat i les demandes socials

Revisar el mecanisme de fixació de les **tarifes** de l'aigua, de manera que es garanteixi la seguretat jurídica, la cobertura dels costos de l'operador, la qualitat en el subministrament i les condicions laborals

Augmentar la **sensibilitat social** en l'àmbit dels serveis de l'aigua i els costos de la gestió i les infraestructures del cicle de l'aigua

Aportació dels diversos sectors d'activitat econòmica a la recuperació de costos de la DMA i reconsideració de la fiscalitat en l'àmbit de l'aigua

Millorar l'execució de les **inversions** hidràuliques pressupostades a Catalunya, atès que és la comunitat autònoma amb menys inversió estatal en infraestructures

Ponent

Alba Cabañas Varales

Director

Joan Antoni Santana Garcia

Gestora

Eva Miñarro Acosta

Autors

Roser Ferrer Riu

Eva Miñarro Acosta

Matias Vives Campdepadrós

Membres del grup de treball

Moisés Bonal Ferrer

Alba Cabañas Varales

Victor Manuel Climent Sanjuán

Salvador Guillermo Viñeta

Jose Manuel Jurado Villena

Maria Rovira Duran

Joan Antoni Santana Garcia

José Martin Vives Abril